

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.10.2011
SEK(2011) 1263 slutlig

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

Sammanfattning av konsekvensbedömning

Följedokument till

**förslag till Europaparlamentets och rådets förordning
om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa**

{KOM(2011) 665 slutlig}

{SEK(2011) 1262 slutlig}

Detta dokument innehåller en sammanfattning av konsekvensbedömningen av förordningen om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) som ska finansiera i förväg identifierade projekt på områdena transport, energi och informations- och kommunikationsteknik (IKT). Detta nya instrument föreslogs av kommissionen i meddelandet *En budget för Europa 2020* (nedan kallat *meddelandet om den fleråriga budgetramen*) som antogs den 29 juni 2011, och åtföljande dokument¹. FSE-förordningen ingår i ett paket med rättsakter som omfattar transport, energi och IKT, inbegripet sektorsspecifika strategiska ramar för de tre berörda sektorerna² och tillgängliga finansieringsinstrument.

1. PROBLEMFÖRMULERING

EU:s nuvarande ramar för finansiering av infrastruktur räcker inte till för att man ska kunna ta itu med de utmaningar som avses ovan, vilket också konstateras i meddelandet om den fleråriga budgetramen. Finansieringen av infrastruktur är uppsplittrad mellan sektorer, program och finansieringsinstrument, vilket gör att det inte fullt ut går att utnyttja möjliga synergier mellan sektorer, program och finansieringsinstrument eller att minska risker³. I detta sammanhang, och i syfte att påskynda den infrastrukturutveckling som EU behöver, beslutade kommissionen att föreslå att en centralt förvaltd gemensam fond inrättas, den så kallade FSE, med en budget på 50 miljarder euro som ska finansiera i förväg identifierade projekt för prioriterad infrastruktur av intresse för EU på områdena transport, energi och IKT.

Syftet med FSE är att anpassa EU:s finansieringsinstrument för infrastruktur i de berörda sektorerna till de strategiska målen och därigenom att bidra till att förenkla sektorsspecifika regler i enlighet med de begränsningar som fastställs genom de strategiska ramarna.

I meddelandet om den fleråriga budgetramen definieras emellertid inte FSE:s operativa regler som ska göra det möjligt för fonden att lyckas operativt, dvs. de operativa bestämmelser som ska skapa förutsättningar för investeringar som leder till den snabbare infrastrukturutveckling som EU behöver för en hållbar konkurrenskraft i framtiden.

Samtidigt, och vilket också betonas i meddelandet om den fleråriga budgetramen, visar en övergripande analys av befintliga sektorspecifika regler att det utöver inrättandet av FSE finns utrymme för ytterligare förenkling av de operativa bestämmelserna inom de tre berörda sektorerna. Därför bör möjliga synergier mellan olika sektorer inom FSE undersökas ytterligare.

Mot bakgrund av ovanstående och av utvärderingar i efterhand av programmet, samråd med berörda aktörer och rekommendationer från experter har kommissionen identifierat följande två viktiga strategiska områden där marknadsmisslyckanden och bristfällig reglering gör att EU:s finansiering inte tillräckligt kan stödja utvecklingen av den infrastruktur som behövs för att målen i EU 2020-strategin ska kunna uppnås:

- Investeringstimulans: Befintliga förfaranden, metoder och former för beviljande av EU-stöd skapar inte tillräcklig hävstångseffekt för investeringar. Främst tre orsaker till en fortsatt begränsad inverkan av EU:s finansiering har identifierats: EU-

¹ KOM(2011) 500 slutlig och SEK(2011) 868. Alla dokument är tillgängliga på http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/fin_fwk1420/fin_fwk1420_en.cfm.

² Lagstiftningsförslag om reviderade strategiska ramar på områdena TEN-E, TEN-T och e-TEN.

³ SEK(2011) 868, s. 79.

finansieringen är inte i tillräcklig grad fokuserad på projekt med ett verkligt mervärde för EU; dagens medfinansieringsnivåer medför inte de investeringar som krävs på grund av att nivåerna inte motsvarar projektrisken och inte står i proportion till deras komplexitet och mervärde för EU; befintliga former (bidrag och/eller, i vissa sektorer, finansieringsinstrument) för överföring av EU-stöd till projekt har hittills inte lett till en miljö som i tillräcklig hög grad uppmuntrar till de privata investeringar som behövs för respektive sektor.

- Genomförande av projekt: Befintliga villkor i fråga om ansökningar om bidrag och stöd, övervakning och utvärdering samt programförvaltning för snabbt genomförande av projekt som medfinansieras av EU är otillräckliga.

Kommissionen har analyserat hur dessa problem kan komma att utvecklas i framtiden med oförändrad politik, i synnerhet med en fortsättning av den fleråriga budgetramen för 2007–2013 på områdena energi, transport och IKT. Denna analys tyder på att någon utveckling av infrastruktur med europeiskt mervärde troligtvis inte kommer att ske fram till 2020. Den privata sektorns deltagande kommer att förbli begränsat, även i projekt som kan vara kommersiellt intressanta på lång sikt. Mer betydande transeuropeiska förbindelser, inbegripet med grannländer, kommer att saknas även i fortsättningen, särskilt med avseende på projekt med omfattande tekniska svårigheter eller begränsat kommersiellt intresse för de projektansvariga. Detta kommer därmed att skada exempelvis den inre marknadens funktion, tillgängligheten och förbindelserna med grannländerna. Effekterna beträffande miljö- och klimatmålen kommer sannolikt också att vara obetydliga med en fortsättning av dagens politik.

2. SUBSIDIARITETSANALYS

Transeuropeiska nät omfattas av artikel 170 i EUF-fördraget som fastställer följande: Unionen ska ”bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorerna”. EU:s rätt att agera när det gäller finansiering av infrastruktur fastställs i artikel 171 enligt vilken unionen kan ”stöda projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna [...] särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner”. EU:s behörighet på energiområdet är även förankrat i artikel 194 i EUF-fördraget. När det gäller transeuropeiska nät måste kommissionens finansieringsförslag godkännas av medlemsstaterna, som ansvarar för planeringen och genomförandet av projekt.

I meddelandet om översyn av budgeten framhåller kommissionen vikten av att använda EU:s budget för att ”fylla luckor som dynamiken i utformningen av den nationella politiken skapat, vilket är mest uppenbart när det gäller att lösa gränsöverskridande problem på områden som infrastruktur, rörlighet, territoriell sammanhållning [...] – luckor som annars skulle skada EU:s intressen som helhet”⁴. Vid planering och finansiering av infrastruktur tenderar medlemsstaterna att prioritera projekt som främst är relevanta på nationell nivå⁵. Gränsöverskridande förbindelser är emellertid nödvändiga om de transeuropeiska näten ska

⁴ KOM(2010) 700, s. 5.

⁵ Se konsekvensbedömningar för reviderade riktlinjer för transeuropeiska transportnät, SEK(2011) xxx, för reviderade riktlinjer för transeuropeiska energinät, SEK(2011) xxx och för riktlinjer för e-TEN, SEK(2011) xxx.

kunna genomföras, och dessutom ger de, med optimal utformning, högst mervärde för unions medborgare.

Kommissionen har därefter i meddelandet om den fleråriga budgetramen tydligt framfört sin ståndpunkt när det gäller betydelsen av EU:s budget för stödet till utveckling av infrastruktur, särskilt på områdena energi, transport och IKT. Av meddelandet framgår att erfarenheterna visar att de nationella budgetarna aldrig kommer att ge tillräckligt hög prioritet åt gränsöverskridande investeringar som omfattar flera länder och som behövs för att utrusta den inre marknaden med nödvändig infrastruktur. Det är ytterligare ett exempel på det mervärde som EU:s budget tillför. Kommissionen noterar också att kostnaderna för Europa skulle bli mycket höga om man inte investerar tillräckligt i sina framtida nät⁶.

Motivet bakom en europeisk insats i fråga om finansiering av infrastruktur är att det problem som identifierats är transnationellt.

3. SYFTET MED EU:S INITIATIV

Som framgår i meddelandet om den fleråriga budgetramen är det övergripande målet för FSE att påskynda den infrastrukturutveckling som EU behöver för att nå de mål för energi och klimatförändring som är förknippade med EU 2020-strategin och, mer allmänt, att skapa en hållbar konkurrenskraft för framtiden. För att uppfylla detta mål och mot bakgrund av de problem som redovisas i kapitel 2 ovan är det övergripande målet med initiativet, åtföljt av denna konsekvensbedömning, att fastställa optimala operativa bestämmelser för användningen av medel från FSE.

Samtidigt är program och instrument som ingår i meddelandet om den fleråriga budgetramen, t.ex. FSE, också inriktade på förenkling av bl.a. sektorsspecifika regler, vilket framgår av avsnitt 4 i meddelandet om den fleråriga budgetramen. Därför bör det föreslagna initiativet också utnyttja synergieffekter så mycket som möjligt inom varje sektor och mellan sektorer, med beaktande av de strategiska mål som fastställs genom de sektorsspecifika strategiska ramarna.

Specifika mål

Mot bakgrund av ovanstående och på grundval av de problem som anges i avsnitt 2 i denna konsekvensbedömning kan det allmänna målet att införa optimala operativa bestämmelser för FSE omsättas i följande två specifika mål, som överensstämmer med det arbetsdokument som åtföljer 2011 års meddelande⁷:

Specifikt mål 1: Fastställa former, metoder och regler för finansiering som garanterar att EU:s budgetanslag får maximal hävstångseffekt när det gäller att locka offentliga och privata investeringar till projekt med anknytning till Europa och den inre marknaden, särskilt prioriterade nät som måste ha upprättats senast 2020 och där det finns störst garanti för ett europeiskt mervärde, inbegripet de som sträcker sig över EU:s gränser.

⁶ SEK(2011) 368, s. 78.

⁷ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *A Budget for Europe 2020: the current system of funding, the challenges ahead, the results of stakeholders consultation and different options on the main horizontal and sectoral issues*, SEK(2011) 868 slutlig.

Specifikt mål 2: Fastställa mekanismer för övervakning och utvärdering som belönar goda resultat och bestraffar ineffektiv användning av EU-medel, i syfte att se till att finansierade projekt genomförs kostnadseffektivt och i tid.

Operativa mål

Dessa specifika mål kan i sin tur omsättas i en rad **operativa mål**:

När det gäller investeringsstimulans:

- *Operativt mål 1:* Fastställa mål och kriterier på flera nivåer för utvärdering av förslag i syfte att säkerställa att medel går till åtgärder för genomförande av projekt med högt mervärde för EU.
- *Operativt mål 2:* Fastställa maximinivåer för medfinansiering med EU-stöd till projekt enligt fastställda prioriteringar vad gäller mervärde för EU och risker/marknadsmisslyckanden förknippade med projekten. Tillåta flexibel användning av dessa nivåer, i syfte att maximera EU-stödets hävstångseffekter.
- *Operativt mål 3:* Uppmuntra deltagande av specialiserade infrastrukturinvestorer genom regler för användningen av marknadsbaserade instrument, och genom att ställa tillräckliga medel till förfogande för stöd till innovativa instrument.

Beträffande genomförande av projekt:

- *Operativt mål 4:* Fastställa regler för urval av förslag i syfte att säkerställa att fördelningen av medel sker under konkurrensförhållanden och på ett öppet sätt.
- *Operativt mål 5:* Inrätta en konsekvent ram för övervakning och utvärdering till stöd för beslut om fortsatt, avbrutet eller justerat EU-stöd (principen ”use it or lose it”, dvs. att det som inte används går förlorat, och regler för att säkerställa att konkurrensbaserad fördelning av medel sker på ett öppet sätt och under strikta konkurrensförhållanden).
- *Operativt mål 6:* Upprätta en lämplig institutionell struktur för centraliserad förvaltning av programmet.

4. ALTERNATIV

Att hitta rätt balans mellan överensstämmelse med sektorernas strategiska mål och maximering av synergieffekter kommer att vara avgörande när optimala operativa bestämmelser ska fastställas för FSE. Denna balans ska bara säkerställa att de operativa bestämmelserna för FSE är optimala, dvs. att de är utformade så att man får mest valuta för pengarna.

De identifierade alternativen, bestående av kombinationer av olika grader av harmonisering av hävstångseffekt på investeringar och projektgenomförande, kan placeras mellan två ytterligheter. I ena ytterligheten ligger minimiharmonisering av hävstångseffekt och projektgenomförande, och i den andra maximal hävstångseffekt och maximalt projektgenomförande. Mellan dessa ytterligheter finns flera mellanliggande alternativ

bestående av kombinationer av lägsta och högsta harmoniseringsnivåer samt av variabla harmoniseringsnivåer.

Dessa kombinationer beskrivs i tabell 1 nedan:

Tabell 1: Identifiering av möjliga alternativ

<i>Hävstångseffekt (H)</i> <i>Genomförande (G)</i>	<i>H Min</i>	<i>H Max</i>	<i>H Var.</i>
G Min	<p>H Min – G Min (referensscenario för FSE) Olika medfinansieringsnivåer för respektive sektor och typ av projekt. Olika kombinationer av innovativa finansieringsinstrument för respektive sektor. Olika kriterier för identifiering av mervärdet för EU enligt sektorsspecifika prioriteringar. Olika ansökningsomgångar och förfaranden för urval för varje sektor. Olika instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it" för varje sektor. Olika förvaltningsstrukturer/genomförandeorgan för varje sektor.</p>	<p>H Max – G Min Gemensamma medfinansieringsnivåer för alla sektorer för varje typ av projekt. Gemensam kombination av innovativa instrument. Gemensamma mål och kriterier beträffande mervärdet för EU som bygger på Europa 2020-strategin och prioriteringarna i <i>En budget för Europa 2020</i>. Olika ansökningsomgångar och förfaranden för urval för varje sektor. Olika instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it" för varje sektor. Olika förvaltningsstrukturer/genomförandeorgan för varje sektor.</p>	<p>H Var – G Min Gemensamma nivåer för vissa typer av projekt (t.ex. studier), gemensamma nivåer i förhållande till projektens risknivå; specifika nivåer för vissa projekt beroende på sektorspolitiska prioriteringar. Olika kombinationer för varje sektor bestående av – en gemensam uppsättning egetkapitalinstrument och skuldebrev, – olika ytterligare särskilda instrument. Gemensamma kriterier grundade generellt på prioriteringar för Europa 2020-strategin och budgeten, men anpassade där så krävs för bättre inriktning på sektoriella prioriteringar inom de övergripande prioriteringarna. Olika ansökningsomgångar och förfaranden för urval för varje sektor. Olika instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it" för varje sektor. Olika förvaltningsstrukturer/genomförandeorgan för varje sektor.</p>
G Max	<p>H Min – G Max Olika medfinansieringsnivåer för respektive sektor och typ av projekt. Olika kombinationer av innovativa finansieringsinstrument för respektive sektor. Olika kriterier för identifiering av mervärdet för EU enligt sektorsspecifika prioriteringar. Gemensamma ansökningsomgångar och förfaranden. En enda uppsättning instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it". En enda förvaltningsstruktur (genomförandeorgan).</p>	<p>H Max – G Max Gemensamma medfinansieringsnivåer för alla sektorer för varje typ av projekt. Gemensam kombination av innovativa instrument. Gemensamma mål och kriterier beträffande mervärdet för EU som bygger på Europa 2020-strategin och prioriteringarna i <i>En budget för Europa 2020</i>. Gemensamma ansökningsomgångar och förfaranden. En enda uppsättning instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it".</p>	<p>H Var – G Max Gemensamma nivåer för vissa typer av projekt (t.ex. studier), gemensamma nivåer i förhållande till projektens risknivå; specifika nivåer för vissa projekt beroende på sektorspolitiska prioriteringar. Olika kombinationer för varje sektor bestående av – en gemensam uppsättning egetkapitalinstrument och skuldebrev, – olika ytterligare särskilda instrument. Gemensamma kriterier grundade generellt på prioriteringar för Europa 2020-strategin och budgeten, men anpassade där så krävs för bättre inriktning på sektoriella prioriteringar inom de övergripande prioriteringarna. Gemensamma ansökningsomgångar och förfaranden. En enda uppsättning instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it". En enda förvaltningsstruktur (genomförandeorgan).</p>

En enda förvaltningsstruktur
(genomförandeorgan).

G Var	H Min – G Var	H Max – G Var	H Var – G Var
	<p>Olika medfinansieringsnivåer för respektive sektor och typ av projekt.</p> <p>Olika kombinationer av innovativa finansieringsinstrument för respektive sektor.</p> <p>Olika kriterier för identifiering av mervärdet för EU enligt sektorsspecifika prioriteringar.</p> <p>Gemensamma ansökningsomgångar (och förfaranden) för projekt med sektorsövergripande dimension (med öronmärkt gemensam budgetpost). Olika ansökningsomgångar för sektorsspecifika projekt men gemensamma (dvs. fullständigt harmoniserade) förfaranden.</p> <p>En central uppsättning gemensamma/harmoniserade instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it" med särskilda instrument och anpassade/riktade bestämmelser för beaktande av sektoriella egenskaper.</p> <p>Ett enda genomförandeorgan som gemensam förvaltningsstruktur, men med olika grader av delegering av uppgifter av kommissionen inom varje sektor.</p>	<p>Gemensamma medfinansieringsnivåer för alla sektorer för varje typ av projekt.</p> <p>Gemensam kombination av innovativa instrument.</p> <p>Gemensamma mål och kriterier beträffande mervärdet för EU som bygger på prioriteringarna för Europa 2020-strategin och prioriteringarna i En budget för Europa 2020.</p> <p>Gemensamma ansökningsomgångar (och förfaranden) för projekt med sektorsövergripande dimension (med öronmärkt gemensam budgetpost). Olika ansökningsomgångar för sektorsspecifika projekt men gemensamma (dvs. fullständigt harmoniserade) förfaranden.</p> <p>En central uppsättning gemensamma/harmoniserade instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it" med särskilda instrument och anpassade/riktade bestämmelser för beaktande av sektoriella egenskaper.</p> <p>Ett enda genomförandeorgan som gemensam förvaltningsstruktur, men med olika grader av delegering av uppgifter av kommissionen inom varje sektor.</p>	<p>Gemensamma nivåer för vissa typer av projekt (t.ex. studier), gemensamma nivåer i förhållande till projektens risknivå; specifika nivåer för vissa projekt beroende på sektorspolitiska prioriteringar.</p> <p>Olika kombinationer för varje sektor bestående av</p> <ul style="list-style-type: none"> – en gemensam uppsättning egetkapitalinstrument och skuldebrev, – olika ytterligare särskilda instrument. <p>Gemensamma kriterier grundade generellt på prioriteringar för Europa 2020-strategin och budgeten, men anpassade där så krävs för bättre inriktning på sektoriella prioriteringar inom de övergripande prioriteringarna.</p> <p>Gemensamma ansökningsomgångar (och förfaranden) för projekt med sektorsövergripande dimension (med öronmärkt gemensam budgetpost). Olika ansökningsomgångar för sektorsspecifika projekt men gemensamma (dvs. fullständigt harmoniserade) förfaranden.</p> <p>En central uppsättning gemensamma/harmoniserade instrument för uppföljning och regler för "use it or lose it" med särskilda instrument och anpassade/riktade bestämmelser för beaktande av sektoriella egenskaper.</p> <p>Ett enda genomförandeorgan som gemensam förvaltningsstruktur, men med olika grader av delegering av uppgifter av kommissionen inom varje sektor.</p>

På grund av det stora antalet (teoretiskt) möjliga alternativ har de nio kombinationerna genomgått en första förhandsprövning för bedömning av deras interna samstämmighet som strategiska alternativ, å ena sidan, och deras kapacitet att på ett effektivt sätt ta itu med de identifierade problemen och motsvarande specifika strategiska mål, å andra sidan. Hur de överensstämmer med kommissionens mål att förbättra den nuvarande budgetramens effektivitet genom att bland annat i största möjliga utsträckning förenkla/harmonisera nuvarande regler har också bedömts. Det blev därmed uppenbart att tre av de nio teoretiska kombinationerna inte skulle utgöra bärkraftiga alternativ: två (H Max – G Min och H Min – G Max) på grund av (brist på) kompatibilitet mellan scenarier, dvs. i avsaknad av intern samstämmighet som alternativ; och en annan (H Min – G Min) på grund av bristande effektivitet när det gäller att uppnå målen för FSE.

5. KONSEKVENSBEDÖMNING

Med beaktande av de förutsättningar (budget, central förvaltning, anpassningen av EU:s finansieringsinstrument inom sektorer, inbegripet marknadsbaserade instrument) för inrättandet av FSE som ingår i alla de utvalda alternativen i denna konsekvensbedömning av FSE blir det uppenbart att FSE kommer att ha betydande inverkan på sektorerna samt bidra till övergripande socioekonomiska och miljömässiga effekter jämfört med oförändrade förhållanden.

De positiva effekterna av en snabbare infrastrukturutveckling till följd av inrättandet av FSE kommer att bli uppenbara när det gäller samtliga alternativ. Hur betydelsefulla de blir kommer emellertid att bero på effektiviteten hos alternativen när det gäller att rätta till de problem som identifierats och på optimala operativa bestämmelser för FSE.

Konsekvensanalysen har visat att de olika graderna av harmonisering mellan FSE:s operativa sektorer har tydliga konsekvenser mätt i effekter. Detta, vilket bedöms som nettoförändringar i förhållande till referensscenariot för FSE (H min – G min), sammanfattas i tabell 1 nedan.

Tabell 1: Sammanfattande tabell över effekter av valda alternativ inom ramen för FSE

Inverkan på	Alternativ H Var – G Min	Alternativ H Max – G Max	Alternativ H Max – G Var	Alternativ H Var – G Max	Alternativ H Var – G Var	Alternativ H Min – G Var
Snabbare utveckling av infrastruktur i EU:s intresse	+	-	-	+	++	+
<i>varav:</i>						
<i>Överensstämmelse med sektorsspecifika strategiska ramar</i>	+	-	-	=	+	+
<i>Grad av synergi mellan sektorer</i>	=	++	++	++	++	=
Minskning av administrativa kostnader	=	++	+	++	+	+

Förklaring: – : negativ effekt
 = : ingen förändring
 + : positiv effekt
 ++ : mycket positiv effekt

6. JÄMFÖRELSE AV ALTERNATIVEN

Mot bakgrund av analysen av effekterna övergavs alternativ H Var – G Min, H Max – G Max, H Max – G Var och H Min – G Var. Generellt sett visar analysen att alternativ H Var - G Var och H Var – G Max är de mest effektiva alternativen när det gäller att uppfylla målet att definiera optimala operativa bestämmelser för FSE som skulle göra det möjligt att påskynda utvecklingen av infrastruktur av intresse för EU.

Medan alternativ H Var – G Var tycks vara det bästa alternativet ur samstämmighetsperspektiv, skulle alternativ H Var – G Max innebära högre effektivitet. Ett val mellan dessa två alternativ skulle innebära en lösning av avvägningen mellan maximering av synergier mellan sektorer och maximering av samstämmighet inom varje sektor med sina specifika strategiska mål. Medan alternativ H Var – G Max är mer långtgående vad gäller harmonisering mellan sektorer innebär det också mindre samstämmighet för varje sektor med sina specifika strategiska mål.

Slutsatsen av denna konsekvensbedömning är därför att båda alternativen är giltiga och att avvägningen mellan samstämmighet med sektorernas strategiska mål och maximering av synergieffekter som avses ovan måste behandlas av de politiska beslutsfattarna.

7. ÖVERVAKNING OCH UTVÄRDERING

Kommissionen kommer vederbörligen att utvärdera och se över förordningen tre år efter det att den antagits av kommissionen. Kommissionen kommer dessutom att kontinuerligt övervaka förordningens ändamålsenlighet med hjälp av de verktyg som redan finns, genom ett genomförandeorgans årsrapport, men även med hjälp av en årsrapport från EIB om användningen och effekterna av innovativa finansieringsinstrument. En extern utvärderingsrapport om den institutionella strukturen kommer också att utarbetas.